

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан філологічного факультету

 /Бунчук Б. І./

« 14 » серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ІНФОРМАЦІЙНІ ЖАНРИ»

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Журналістика та кросмедійність»

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **„Інформаційні жанри”** складена відповідно до освітньо-професійної програми „Журналістика та кросмедійність” (спец. 061 „Журналістика”), затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 8 від 6 травня 2024 року).

Розробник: Смолдирева Тетяна Петрівна, доцентка, заслужена журналістка України

Викладач: Смолдирева Тетяна Петрівна, доцентка, заслужена журналістка України

Погоджено з гарантом ОП й затверджено на засіданні кафедри журналістики протокол № 1 від 12 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри

Василик Л. Є.

Схвалено методичною радою філологічного факультету протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Голова методичної ради
філологічного факультету

Антофійчук А. М.

© Смолдирева Т. П.,
2024 рік

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Курс «Інформаційні жанри», як частина навчальної дисципліни «Газетно-журнальні жанри», присвячений ґрунтовному вивченню специфіки та форм подання новинарної інформації.

Мета навчальної дисципліни – показати місце і роль новинарної інформації в медіаресурсах, зокрема у друкованих медіа; сформуванню вміння і навички роботи журналіста в жанрах замітки, репортажу, інтерв'ю, звіту.

Завдання навчальної дисципліни — навчити студентів прийомів створення журналістських текстів у вказаних жанрах на основі теорії та методики інформаційного методу відтворення дійсності; методам та джерелам пошуку інформації, опрацювання баз даних; умінню правильно будувати структуру матеріалу; дотриманню стандартів якісної журналістики на основі знань про правові та етичні засади журналістики; підготувати до навчально-виробничої практики у медіа.

Курс спирається на аналіз текстів друкованих медіа та кращих журналістських практик чернівецьких та українських медіа.

Пререквізити:

ППО1 Масова інформація та комунікація

ППО2 Основи журналістики

ППО3 Медіаетика

ППО4 Правові засади медіадіяльності

Результати навчання.

Навчальна дисципліна «Інформаційні жанри» спрямована на забезпечення та засвоєння таких **загальних і спеціальних компетентностей:**

Загальні:

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

Фахові:

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набути таких **програмних результатів навчання:**

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел

ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація про розподіл годин

Форма навчання	Рік згідно з готівкою	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	4	120	30		30		56	4	іспит
Заочна	1	2	4	120	6		4		106	4	іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Принципи та практичні аспекти створення медіатекстів в інформаційних жанрах											
Тема 1.1. Принципи жанроутворення Інформаційний метод відтворення дійсності.	6	2				4	7	1				6
Тема 1.2 Ознаки та загальна характеристика інф-х жанрів. Методи збирання інформації	8	2	2			4	7	1				6
Тема 2. 1. Факт як основа медіатекстів. Спостереження як метод збирання інформації.	8	2	2			4	6					6

Тема 2. 2. Поняття, види інформаційних приводів. Функції, стилістика, стандарти новинарних жанрів.	8	2	2			4	8					8
Тема 3. Замітка. Види заміток. Правила наближення інтересів. Інформаційна добірка.	10	4	2			4	12	1	1			10
Тема 4. Структура замітки. Прийоми написання. Правило переверну-тої піраміди.	10	2	4			4	11		1		2	8
Тема 5. Звіт інформаційний. Особливості застосування. Відмінності від інших інформаційних жанрів (замітки, репортажу).	8	2	2			4	9					9
Разом за ЗМ 1	58	16	14, 00%			28	60	3	2		2	53
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. РЕПОРТЕРСЬКА ПРАЦЯ											
Тема 6. Комунікація в роботі репортера Інтерв'ю як метод збирання інформації. Інтерв'ю як жанр Види інтерв'ю. Роль інтерв'юера	14	4	4			6	14	2				12
Тема 7. Правила підготовки та ведення інтерв'ю Особливості для різних медіа.	12	2	4			6	12		1		2	9
Тема 8. Репортаж. Особливості жанру. Історія та сучасність жанру.	10	2	2			6	12					12

Тема 9. Специфіка роботи репортера Види репортажу. Репортаж з місця події.	16	2	4		4	6	12	1	1			10
Тема 10. Медіа тексти з пресових та офіційних заходів. Взаємовплив теми і жанру.	8	2	2			4	10					10
Разом за ЗМ 2	62	14	16		4	28	60	3	2		2	53
Усього годин	120	30	30		4	56	120	6	4		4	106

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ теми	Назва теми
1.1	Принципи жанроутворення. Інформаційний метод відтворення дійсності 1. Поняття жанру та жанрології в журналістиці 2. Критерії поділу текстів за жанрами 3. Класична система журналістських жанрів. 4. Інформаційний метод відтворення дійсності <i>(за В.Здоровогою)</i>
1.2.	Основні ознаки та загальна характеристика інформаційних жанрів. Методи збирання інформації. 1. Інформаційні матеріали в жанровій системі журналістики. 2. Поняття новини. Подія. Явище. Ситуація. Проблема. 3. Основні ознаки/критерії визначення інформаційних жанрів 4. Загальна характеристика/ особливості інформаційних жанрів. 5. Методи збирання та джерела інформації
2.1.	Факт як основа медіатекстів. Спостереження як метод збирання інформації. 1. Факт як основа журналістики. Види фактів. Система фактів. 2. Факти: за методом спостереження та за роботою з документами 3. Спостереження - важливий метод збирання інформації. Журналіст як джерело інформації. 4. Робота з документами. Бази даних: відкриті, створені журналістами. 5. Типологічні ознаки медіатекстів. Відмінності від наукових та художніх.
2.2.	Поняття та види інформаційних приводів. Функції, стилістика, стандарти новинарних жанрів. 1. Поняття та види інформаційних приводів. 2. Функції журналістики. Функції інформації/новинарних жанрів. 3. Стандарти якісної журналістики. Стандарти новин.

	<p>4. Стилiстика новинарних текстiв. Поради до побудови. Шаблони i штампи.</p> <p>5. Рiвнi читабельностi.</p>
3.	<p>Замiтка як основа iнформацiйних жанрiв.</p> <p>1. Замiтка в системi iнформацiйних жанрiв.</p> <p>2. Види замiток: факт, хронiка, стисла, розширена. М'яка /тверда.</p> <p>3. Коментована замiтка. Iнформацiйна кореспонденцiя.</p> <p>4. Iнформацiйна добiрка/ Iнформацiйний огляд</p> <p>5. Правила наближення iнтересiв. Поняття сенсацiйностi.</p>
4.	<p>Замiтка. Структура замiтки. Прийоми написання.</p> <p>1. Структура матерiалу. Заголовковий комплекс, iншi формотворчi елементи: врiз, винос, вставка, довiдка, iлюстрацiї.</p> <p>2. Основна частина.</p> <p>3. Подання власних назв, термiнологiї, цифр. Точнiсть як стандарт.</p> <p>4. Правило пiрамiди/перевернутої пiрамiди.</p> <p>5. Iншi види композицiї текстiв у жанрi замiтки.</p>
5.	<p>Звiт iнформацiйний. Особливостi застосування жанру. Вiдмiнностi вiд iнших iнформацiйних жанрiв (замiтки, репортажу).</p> <p>1. Звiт у системi iнформацiйних жанрiв.</p> <p>2. Особливостi застосування жанру.</p> <p>3. Особливостi написання /формування, оформлення тексту</p> <p>4. Вiдмiнностi вiд iнших iнформацiйних жанрiв (замiтки, репортажу).</p>
6.	<p>Комунiкацiя в роботi репортера. Iнтерв'ю як метод збирання iнформацiї. Iнтерв'ю як жанр. Види iнтерв'ю. Роль iнтерв'юера.</p> <p>1. Комунiкативнi якостi журналіста. Особливостi професiйного спiлкування.</p> <p>2. Журналіст — комунiкатор, iнтерв'юер, кореспондент, репортер.</p> <p>3. Iнтерв'ю як метод збирання iнформацiї.</p> <p>4. Iнтерв'ю як жанр. Причини популярностi жанру.</p> <p>5. Види iнтерв'ю.</p>
7.	<p>Правила пiдготовки та проведення iнтерв'ю. Особливостi iнтерв'ю для рiзних медiа.</p> <p>1. Мiсце iнтерв'ю на газетних шпальтах. Iнтерв'ю для журналiв. Iнтерв'ю в онлайн виданнях.</p> <p>2. Правила пiдготовки до iнтерв'ю.</p> <p>3. Правила проведення iнтерв'ю.</p> <p>4. «Грiхи» журналіста пiд час iнтерв'ю. 15 типових помилок iнтерв'юера (за Отаром Довженком)</p> <p>5. Як текстово оформити iнтерв'ю. Заголовковий комплекс. Пiдводка</p>
8.	<p>Репортаж. Особливостi жанру. Iсторiя та сучаснiсть жанру.</p> <p>1. Поняття та iсторiя виникнення жанру репортаж.</p> <p>2. Репортаж у сучасних медiа — друкованих та iн.</p>

	<p>3. Жанрові особливості/ специфіка репортажу.</p> <p>4. Модифікація інформаційних жанрів/ стирання меж, новотворення.</p> <p>5. Художній репортаж — (не)інформаційний жанр?</p>
9.	<p>Специфіка роботи репортера. Види репортажу. Репортаж з місця події.</p> <p>1. Репортерська праця: пошук інформації, героїв, експертів.</p> <p>2. Журналіст як очевидець та учасник події.</p> <p>3. Види репортажу: подієвий (з місця події), проблемний (тематичний), постановочний/ експеримент.</p> <p>4. Репортаж з місця події.</p> <p>5. Прийоми написання текстів репортажу для друкованих медіа.</p>
10.	<p>Медіа тексти з пресових та офіційних заходів. Взаємовплив теми і жанру.</p> <p>1. Пресзаходи, роль і завдання журналіста. Пресанонс, пресреліз.</p> <p>2. Медіатексти із заходів для (пресконференція, брифінг, престур).</p> <p>3. Особливості роботи журналіста у висвітленні офіційних заходів.</p> <p>4. Жанри матеріалів з пресових та офіційних заходів.</p> <p>5. Взаємозв'язок теми і жанру.</p>

Тематика практичних (семінарських) занять з переліком питань

№	Назва теми	К-сть год.
1	<p>Тема 1.2. Основні ознаки та загальна характеристика інформаційних жанрів. Методи збирання інформації.</p> <p>Види роботи</p> <p>1. Бліцопитування: Система та ознаки журналістських жанрів</p> <p>2. Аналіз публікій в газетах «Молодий буковинець»/ «Погляд»: визначити, що таке новина, що лежить в основі новини: подія, вище, ситуація, проблема?</p> <p>3. Мініпрезентації: а) Методи збирання, б) Джерела інформації</p> <p>Підсумкові рефлексії.</p>	2
2. 1	<p>Тема 2.1. Факт як основа медіатекстів. Спостереження як метод збирання інформації.</p> <p>Види роботи</p> <p>1. Усний мінітест/ обговорення: які факти, отримані студентами методом спостереження по дорозі на заняття, можуть лягти в основу новини.</p> <p>2. Рольова гра: Журналіст як джерело інформації.</p> <p>3. Аналіз текстів (художнього, наукового, медіа): визначити типологічні ознаки, за якими медіатексти відрізняються від наукових та художніх</p>	2
2.2	<p>Тема 2.2. Поняття та види інформаційних приводів. Функції, стилістика, стандарти новинарних жанрів.</p> <p>Види роботи</p> <p>Робота в групах (3 міні-редакції)</p> <p>1. Робота з підготовки колонки новин:</p>	2

	<p>а) сформулювати/знайти (в газетах, на сайтах) інформаційний привід: 1) подія; 2) проблема; 3) явище</p> <p>б) визначити необхідні джерела різними методами збирання інформації (документи, спостереження, експерти).</p> <p>2. Робота з газетами:</p> <p>а) визначити стандарти (наявність/ відсутність) в новинарних текстах газети «Буковина»/ «МБ»</p> <p>б) знайти в текстах посилання на джерела інформації (стандарт достовірності);</p>	
3	<p>Тема 3. Замітка як основа інформаційних жанрів.</p> <p>Види роботи</p> <p>1. Міні-тест/опитування: схарактеризувати види заміток, критерії їх визначення; правила наближення інтересів:</p> <p>2. Аналіз газетних публікацій: а) визначити види заміток; б) пояснити вибір коментаторів (експертів);</p>	2
4	<p>Тема 4. Замітка. Структура замітки. Прийоми написання.</p> <p>1. Презентації власних інформаційних оглядів (за сайтом новин газети «МБ»: Молбук https://molbuk.ua/)</p> <p>2. «Польова» робота: відвідання події — на живому прикладі пояснення алгоритму написання інформ. текстів /замітки;</p> <p>3. Робота з газетами</p> <p>а) Пошук та аналіз заголовкових комплексів та форматворчих елементів газетних заміток;</p> <p>б). Визначення/обговорення форм написання заміток за правилами піраміди</p> <p>4. Аналіз та обговорення письмової самостійної роботи (власних коментованих заміток; пояснення типових помилок)</p>	4
5	<p>Тема 5. Звіт інформаційний.</p> <p>Вид роботи:</p> <p>1. Міні-реферати з презентаціями: <i>Особливості застосування жанру звіту. Відмінності від інших інформаційних жанрів (замітки, репортажу).</i></p>	2
6	<p>Тема 6. Комунікація в роботі репортера. Інтерв'ю як метод збирання інформації/ Як жанр. Види інтерв'ю. Роль інтерв'юера</p> <p>Види роботи</p> <p>1. Міні-опитування/тест: <i>якості журналіста-комунікатора;</i></p> <p>2. Бліцтурнір: <i>Інтерв'юер — респондент(запитання-відповіді);</i></p> <p>3. Рольова гра в міні-групах: <i>Види інтерв'ю — за виконаним самостійним завданням (сформулювати по 5 запитань у 3-х видах інтерв'ю - з одним героєм/героїнею).</i></p>	4
7	<p>Тема 7. Правила підготовки та проведення інтерв'ю. Особливості інтерв'ю для різних медіа.</p> <p>Види роботи</p>	4

	<p>1. Робота з газетами: знайти публікації у жанрі інтерв'ю, звернути увагу на текстове оформлення, заголовковий комплекс, підводку.</p> <p>2. Робота з сайтом. Виділити з тексту інтерв'ю запитання журналіста, проаналізувати їх на дотримання правил підготовки та проведення, запропонувати свої версії запитань</p> <p>3. Бліцтурнір: оцінювання правильності постановки запитань</p>	
8	<p>Тема 8. Репортаж. Особливості жанру. Історія та сучасність жанру репортажу.</p> <p>Види роботи</p> <p>1. Робота з медіаресурсами: а) знайти та проаналізувати репортаж за його ознаками в газетах («МБ» та інші); б) проаналізувати репортаж в ІВ «Шпальта», «Версії» .</p> <p>2. «Польова» робота: Відвідати відкритий захід/акцію з метою підготовки власного репортажу з місця події.</p> <p>4. Робота в групах: обговорення деталей заходу, роль учасників, репортера, можливі види композиції</p>	4
9	<p>Тема 9. Специфіка роботи репортера. Види репортажу. Репортаж з місця події.</p> <p>Види роботи</p> <p>1. Рольова гра в групах: репортер — учасник події, репортер — очевидець події;</p> <p>2. Бліцтурнір «Види репортажу»: вказати вид репортажу за поданими ознаками/критеріями;</p> <p>3. Написання заголовкового комплексу та плану репортажу з місця відвіданої раніше події.</p> <p>4. Обговорення прийомів написання текстів репортажу для друкованих медіа.</p> <p>5. Презентації та обговорення виконаних самостійних завдань — текстів власних репортажів.</p>	4
10	<p>Тема 10. Медіа тексти з пресових та офіційних заходів.</p> <p>Види роботи</p> <p>Презентація виконаних самостійних завдань: звітів з прес-заходів та прес-кейсів.</p> <p>Підсумковий тест: Інформаційні жанри. Теорія</p>	2

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми	Кількість годин
1	1.1. а)Опрацювати тему Інформаційний метод відтворення дійсності (за підручником В.Здоровеги «Теорія і методика журналістської творчості»); На основі прочитаних газетних публікацій визначити їх жанри (за критеріями жанрового розподілу).	8

	<p>б) прочитати Закони України: «Про медіа» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text; «Про інформацію» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text;</p> <p>1.2 Опрацювати Презентацію навчальну <i>Методи та джерела збирання інформації</i> https://docs.google.com/presentation/d/1RB531UC66PYEwKXUlgIps0PY0365xGAZ/edit#slide=id.p2</p>	
2	<p>Повторити функції журналістики (за підручниками В.Здоровеги «ТМЖТ» та І.Михайлина «Основи журналістики»); визначити функції інформаційної журналістики (текстів інформ. жанрів)</p> <p>За публікаціями в місцевій пресі аналізувати будову та рівні читабельності текстів, знайти формотворчі елементи.</p> <p>Опрацювати онлайн курс Новинна грамотність. https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22</p> <p>Проаналізувати стилістику та побудову новинарних текстів.</p>	8
3	<p>Підготовка презентації власних інформаційних оглядів (за сайтом новин газети «МБ»: Молбук https://molbuk.ua/)</p> <p>Опрацювання теми <i>змітка-факт за навч. посібником О.Чекмишева «Основи журналістики» (Р.3.2.1, с.83-85)</i></p>	4
4	<p>Написання власних розширених коментованих заміток у формі піраміди (перевернутої і прямої) за інф. приводом/подією;</p>	4
5	<p>Опрацювання теми <i>Звіт</i> за навч. посібником О.Кузнецової Інформаційні жанри і методи преси (с.106 — 118). Ознайомлення з прикладами публікацій у жанрі https://drive.google.com/drive/folders/19e0II9Xc6S0fDuJ64si0LAHMxmlToJ3A</p> <p>Підготовка міні-рефератів-презентацій за темою.</p>	4
6	<p>Проаналізувати по 1 числу місцевих газет «Буковина»/ «МБ»/ «Погляд», знайти інтерв'ю, визначити вид інтерв'ю /героїв.</p> <p>Написання матеріалу. Сформулювати по 5 запитань у 3-х видах власних інтерв'ю - з одним героєм/героїнею.</p>	6
7	<p>Проаналізувати особливості інтерв'ю в різних медіа (газети, сайти, журнали) — визначити, які види найпопулярніші.</p> <p>Знайти різні види інт. у рубриці (вікні) <i>Інтерв'ю</i> в інтернет-газеті «Українська правда» https://www.pravda.com.ua/interview/</p>	6
8	<p>Знайти різні види репортажів у газеті «Експрес» та у рубриці (вікні) <i>Репортаж</i> в інтернет-газеті «Українська правда» https://www.pravda.com.ua/interview/</p> <p>Прочитати художні репортажі в інтернет журналі «The Ukrainians» https://theukrainians.org/. Визначити спільне/відмінне в жанрах інформаційного та художнього репортажів.</p>	6
9	<p>Ознайомлення зі специфікою роботи репортерів Стаса Козлюка, Андрія Цаплієнка та ін. - визначити лайфхаки.</p> <p>Написання власного репортажу з місця події</p>	6
10	<p>Взяти участь в одному з прес-заходів, ознайомитися з роздатковими матеріалами, написати прес-анонс, продумати жанр власного матеріалу з цієї події. Підготувати презентацію</p>	4

Індивідуальні завдання та ІНДЗ

№	Назва теми	К-сть год.
9	Тема9. Специфіка роботи репортера Види репортажу. Ознайомитися з медіа матеріалами інформаційних жанрів (репортаж, інтерв'ю) - переможцями конкурсу «Чесць професії» за останній рік https://journalismaward.in.ua/	4

* Індивідуальні завдання плануються, якщо передбачені навчальним планом, або за рішенням викладача

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

Методи навчання

Словесні, наочні та практичні методи навчання, зокрема: лекції, пояснення, розповідь, бесіда, обговорення, спостереження, ілюстрація, демонстрація, моніторинг, практичні вправи.

За характером пізнавальної діяльності здобувача освіти застосовуємо такі методи: інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, евристичний, дослідний.

Система контролю та оцінювання

Система контролю та оцінювання: поточна та підсумкова.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. У процесі вивчення дисципліни використовуємо такі методи поточного контролю: контрольні роботи; робота в групах, тести; презентації, аналіз медіайкеїв, метод мозкового штурму, моніторинг медій, використання платформи Moodle, неформальна освіта, написання медіатекстів у різних інформаційних жанрах.

Формами поточного контролю є індивідуальна та фронтальна перевірка, форма підсумкового контролю – екзамен.

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти, у системі формальної освіти) ЧНУ» (https://drive.google.com/file/d/1O7Chn1UqlqjW_JjybxDr-syswxxHuGOn/view) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та / або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Розподіл балів

ЗМ 1 (30 балів)					ЗМ 2 (30 балів)					Підсумковий контроль (іспит)	Су-ма
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	7	7	4	40	100

Критерії оцінювання підсумкового оцінювання

Оцінка А (90 – 100 балів) або „відмінно” виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади з художніх текстів, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатою мовою, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка В (80 – 89 балів) або „дуже добре” виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплює ілюстраціями з художніх текстів. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка С (70 – 79 балів) або „добре” виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення запитань, що містяться в білеті, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з текстів не відповідають теоретичним моментам даного курсу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з даного курсу, але на іспиті успішно відповів на поставлені теоретичні та практичні завдання.

Оцінка D (60 – 69 балів) або „задовільно” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, поверхово аргументує положення відповіді, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка E (50 – 59 балів) або „достатньо” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка FX (35 – 49 балів) або „незадовільно” виставляється у разі, коли студентом на протязі навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на іспиті містить неправильне висвітлення заданих питань, помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилання на факти та їхнє

витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.

Оцінка F (1 – 34 бали) або „незадовільно” виставляється у разі, коли студентом протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але відповісти на поставлені запитання на іспиті він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. З якими джерелами інформації журналісту найчастіше доводиться мати справу у своїй професійній діяльності?
2. Яке значення має людина як джерело інформації?
3. Як розуміти вислів «журналіст як джерело інформації»?
4. Чи можна вважати документальні джерела найбільш надійними і достовірними джерелами інформації?
5. Від чого залежить вибір джерела/ методу збирання інформації?
6. Чим відрізняються медіатексти від наукових та художніх?
7. Чому в медіа наголошують на необхідності інформаційного приводу?
8. Чому репортаж називають королем інформаційних жанрів?
9. Чому недотримання правил підготовки та проведення інтерв'ю називають «гріхами» журналіста?

10. Як знання правил написання замітки допомагає у створенні текстів інших жанрів.
11. Чому репортаж називають *суб'єктивним* жанром?
  12. Що допомагає репортерів створити ефект присутності?
  13. Які функції виконує деталь у репортажі?
  14. Ознаки яких жанрів присутні у сучасному репортажі?
  15. Яка лексика властива репортажам?
  16. Які лексичні особливості та стилістика інформаційних жанрів?
  17. Які засоби в репортерській праці служать конкретизації та посиленню достовірності інформації?
  18. Чим пояснити модифікацію жанрів, так зване стирання меж?
  19. Від чого залежить вибір журналістом жанру?
  20. Чи є правила написання медіа текстів?

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Визначити жанрову спеціалізацію журналістів у друкованих медіа.
2. Визначити поняття жанру та жанрології у журналістиці.
3. Схарактеризувати інформаційний метод відтворення дійсності.
4. Схарактеризувати методи та джерела збирання інформації.
5. Проаналізувати систему (групи) газетно-журнальних жанрів.
6. Схарактеризувати інформаційні жанри друкованих медіа.
7. Визначити мету і доцільність жанрового поділу журналістських текстів.
8. Проаналізувати жанрову специфіку матеріалів з прес-конференції/ брифінгу /прес-туру. Чим корисні для медіа прес-заходи?
9. Схарактеризувати правила підготовки та проведення інтерв'ю.
10. Проаналізувати функції заголовкового комплексу (його компонентів).
11. Схарактеризувати рівень сприйняття заголовкового комплексу та інших формотворчих елементів журналістського тексту.
12. Схарактеризувати функції журналістики, зокрема інформаційної
13. Визначити критерії поділу журналістських матеріалів на жанри.
14. Схарактеризувати правила підготовки журналістського тексту.
15. Проаналізувати взаємозв'язок теми та жанру.
16. Порівняти особливості різних інформаційних жанрів.
17. Проаналізувати поняття модифікації сучасної системи жанрів у журналістиці, визначити популярні та зникомі жанри.
18. Проаналізувати визначення понять «жанрологія», «жанр».
19. Проаналізувати визначення жанрів (І. Михайлин, В. Здорова та ін.)
20. Визначити правила наближення інтересів та їх застосування.
21. Схарактеризувати жанр інтерв'ю, його види та функції.
22. Схарактеризувати інтерв'ю як жанр та як метод збирання інформації

23. Проаналізувати формотворчі засоби у публікаціях.
24. Проаналізувати факт як основу журналістського твору.
25. Схарактеризувати стандарти якісної журналістики.
26. Схарактеризувати жанр замітки, визначити види замітки.
27. Схарактеризувати особливості побудови замітки. Пояснити поняття *перевернутої піраміди*.
28. Схарактеризувати жанр інформаційного звіту, відмінності від інших інформаційних жанрів.
29. Визначити особливості, види, функції репортажу.
30. Визначити, що таке кут подання інформації.

Рекомендована література

Основна

1. Громик Л.І. Практикум з репортерської праці. - Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2016. - 154 с.
2. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво: навч. посібник. - 2-е вид. перероб. і допов. /Т.О.Пристапенко, Р.В.Радчик, М.К.Василенко та ін., за ред. В.В.Різуна. - К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. - 352 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. - Львів: ПАІС, 2008. - 270 с.
4. Кузнецова О.Д. Інформаційні жанри і методи преси: навч. посібник. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. - 164 с.
5. Михайлин І.Л. Основи журналістики. - Вид.: Центр учбової літератури, 2022. - 456 с.
6. Павлів В. Репортаж: між фактами та емоціями: практич. посібник для журналістів. - Львів: Вид. УКУ, 2015. - 120 с.
7. Чекмишев О.В. Основи журналістики: навч. посібник.- К.: ВЦ «Академія», 2021. - 168 с.

Допоміжна

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навч. посібник / за заг. ред. В.Ф.Іванова. - К.: Академія української преси, 2004. - 262 с.
2. Галлер М. Репортаж: навч. посібник. - К.: Академія української преси, 2011. - 348 с.
3. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник /Інститут масової інформації. - К.: ТОВ «Софія-А», 2016. - 184 с.
4. Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як українським журналістам працювати за часів нових медіа та кризи демократії. / Під ред. О.Іванової. - К.: ТОВ «Бізнесполіграф», 2019. - 232 с.
5. Наумець І. Сергій Дорофеев: В інтерв'ю ставте запитання, за які вам завтра не буде соромно// УКУ// Редакторський портал//

<https://ucu.edu.ua/news/serhij-dorofjejev-v-intervyu-stavte-zapytannya-za-yakivam-zavtra-ne-bude-soromno-redaktorskyj-portal/>

6. Носке Г. Журналістика: що треба знати та вміти: книжка для читання та підручник. К.: Академія української преси, 2017. - 312 с.

7. Рендол Д. Універсальний журналіст. - К.: «К.І.С.», 2007. - 288 с.

8. Човганюк М.М. Інтерв'ю в сучасному медіа-просторі: жанрова парадигма і дискурсні ознаки// Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». - 2015. - Вип. 51. - с.116-119.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про медіа» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>

2. Закон України «Про інформацію» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

3. Детектор медіа <https://detector.media>

4. Інститут масової інформації: <https://imi.org.ua>

5. Новинна грамотність. Онлайн курс. <https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22>

6. Редакторський портал: <https://redactor.in.ua>

7. Українська правда: <https://www.pravda.com.ua/>

8. Честь професії. Конкурс журналістської майстерності// НАМ <https://journalismaward.in.ua/>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни «Інформаційні жанри» регламентовано такими документами:

Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>),

Положення про виявлення та запобігання плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf).

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентів/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.